

ОБЩИНА ВЪРБИЦА, ОБЛАСТ ШУМЕН
ул. "Септемврийско въстание" 40, тел/ факс 05391/ 20-05

УТВЪРДИЛ:
Мердин Байрям
Кмет на община Върбица

**Годишен план
на дейностите за подкрепа за личностно
развитие на децата и учениците
в община Върбица
(2017-2018 г.)**

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:

Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на всяко дете и ученик в община Върбица, съобразно неговите потребности и развитието на системата за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците от община Върбица. Утвърждаване на приобщаващо образование като част от процеса на модернизация на българската образователна система.

ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 1. Осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за учене и развитие на способностите и уменията на децата и учениците съответствие с индивидуалните образователни потребности.

Марка	Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции	Предвидени финансови средства
Марка 1.1. Оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и определяне на необходимостта от обща или допълнителна подкрепа	<p>1.1.1. Определяне на координиращ екип в детските градини и в училищата в началото на всяка учебна година.</p> <p>1.1.2. Ранно оценяване от педагогическите специалисти в детската градина на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца: ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни трудности, определяне на необходимостта от допълнителни модули по български език за децата, които не владеят български език и идентифициране на нуждата от оценка на потребностите за допълнителна подкрепа.</p> <p>1.1.3. Изграждане на добре функционираща система за предучилищно и училищно образование за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигурява там, където са детето и ученикът – в детските градини и в училищата.</p> <p>1.1.4. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в детската градина и училището чрез екипна работа на учителите и другите педагогически специалисти, включваща и превенцията на обучителните затруднения.</p> <p>1.1.5. Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие и ранно оценяване чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения на децата от предучилищна възраст.</p> <p>1.1.6. Прецизиране на степеня и вида на увреждане на конкретно дете, определяне на достатъчен брой часове за ресурсно подпомагане и на необходимата работа с други специалисти като психолог, логопед, рехабилитатор и др.</p>	<p>Определяне и постигане на реалистични мерки за обща и допълнителна подкрепа.</p>	<p>Училища Детски градини Здравни медикатори Психолог Ресурсен учител Логопед</p>	<p>Не се изчисляват финансови средства</p>
Марка 1.2. Осигуряване на обща подкрепа на децата и учениците с обучителни трудности в образователните институции.	<p>1.2.1. Организиране на консултации и допълнително обучение на учениците по съответните учебни предмети, идентифицирани като затрудняващи ученика.</p> <p>1.2.2. Осигуряване на допълнително обучение по български език за деца и ученици, за които българският език не е майчин.</p> <p>1.2.3. Осигуряване на логопедична подкрепа като превенция на последващи обучителни затруднения.</p> <p>1.2.4. Оказване на педагогическа и психологическа подкрепа за преодоляване на трудности в обучението, процесът на учене и комуникацията в учебна среда, включително осъществяване на взаимодисциплина с родителите.</p>	<p>Преодоляване на затрудненията. Успешно овладяване на знанията.</p>	<p>Училища Детски градини Община Здравни медикатори Психолог Ресурсен учител</p>	<p>Средства от бюджетите съответните институции</p>

	<p>1.2.5. Осигуряване на допълнителен и различен ресурс за децата, които не могат да качествено отговорят на изискванията на учебната програма – начин за достойно преживяване в социума, за учене, научаване и участие в естествената им социална среда, съобразно техните оптимални възможности.</p> <p>1.2.6. Използване на различни методи и подходи (интерактивни, групови, индивидуални, практически) в учебния процес, с цел придобиване на знания и умения за учене, социални умения и поведение.</p> <p>1.2.7. Прецизиране на степента и вида на увреждане на конкретно дете, определяне на достатъчен брой часове за ресурсно подпомагане и за работа с други специалисти като психолог, логопед, рехабилитатор и др.</p> <p>1.2.8. Организиране на дейности за обща подкрепа за личностно развитие в центровете за подкрепа за личностно развитие – ученически и средношколски общезития – настаняване на ученици, осигуряване на условия за организиране и провеждане на самоподготовка, провеждане на консултации по учебни предмети и индивидуална работа, организиране и провеждане на занимания по интереси, работа с родители.</p> <p>1.2.9. Обновяване на учебно-техническото оборудване в детските градини и училищата.</p> <p>1.2.10. Модернизиране на компютърните кабинети в училищата.</p> <p>1.2.11. Обновяване на библиотечния фонд в училищата и детските градини.</p> <p>1.2.12. Осигуряване на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и здравословен начин на живот.</p> <p>1.2.13. Организиране занимания по интереси в детските градини и училищата чрез различни организационни педагогически форми – клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор, хор, школа, извън дейностите, планирани в ПИГ в училищата.</p> <p>1.2.14. Включване на децата и учениците в организирани обучителни, творчески, възпитателни, културни, спортни дейности през ваканциите.</p>	<p>в образование на учениците с образователни дефицити.</p> <p>Осигуряване на позитивна подкрепяща среда за обучение и възпитание.</p>		
<p>Мярка 1.3. Осигуряване на допълнителна подкрепа на децата и учениците в образователните институции.</p>	<p>1.3.1. Създаване на екип за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището за допълнителната подкрепа, въз основа на извършената оценка на индивидуалните потребности.</p> <p>1.3.2. Взаимодействие между екипите за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) в детските градини и училищата с регионалния екип за подкрепа за личностно развитие (РЕПЛР) в РЦПППО, във връзка с одобряването или не на оценките на ЕПЛР или извършване на оценка в образователни институции, които нямат експертен капацитет за създаването на пълни екипи.</p> <p>1.3.3. Разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за допълнителна подкрепа за осигуряване на условия за децата и учениците със специални образователни потребности.</p> <p>1.3.4. Прилагане на ефективни подходи и педагогически и психологически техники за работа с деца и ученици с разстройства на речта, дефицит на внимание, нарушена концентрация на вниманието и хиперактивност, с аутизъм.</p> <p>1.3.5. Прилагане и използване на разнообразни методи, техники и стратегии за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на децата и учениците със СОП.</p> <p>1.3.6. Поведенчески интервенции за деца с хиперактивно поведение и системи за</p>	<p>Предоставяне на възможности за обучение, възпитание и социализация на учениците със СОП.</p> <p>Оказване на професионална помощ на учениците и децата със СОП.</p>	<p>Училища Детски градини Община Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед</p>	<p>Средства от бюджетите на съответните институции</p>

	<p>поведенческо управление.</p> <p>1.3.7. Осигуряване на необходимите рехабилитации на децата и учениците със СОП – психо-социална, на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения, кинезитерапия.</p> <p>1.3.8. Прилагане на арт-терапия и арт-педагогика за деца и ученици със СОП.</p> <p>1.3.9. Осигуряване на възможности за продължаване на обучението на учениците със СОП след VII клас, в т. ч. и професионална подготовка.</p>			
<p>Мярка 1.4. Планиране и реализиране на дейности за превенция на тормоза и насилството, както и дейности за мотивация, реакция и преодоляване на проблемно поведение и нарушения на дисциплината от деца и ученици в образователните институции.</p>	<p>1.4.1. Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата.</p> <p>1.4.2. Планиране и реализиране от образователните институции на дейности по превенция и интервенция въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.</p> <p>1.4.3. Планиране и реализиране от образователните институции на ефективни дейности за партньорство с родителите.</p> <p>1.4.4. Планиране и реализиране на дейности за развитие на компетентностите на всички членове на институционалната общност и запознаване с различните форми на насилване и с техники за преодоляването им.</p> <p>1.4.5. Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове.</p> <p>1.4.6. Запознаване с и прилагане на нови подходи за справяне с гневните изблици и свободното напрежението, решаване на възникналите проблеми и конфликтните ситуации без провокиране на ново напрежение, проучване и установяване какво се крие зад проблемното поведение на децата и учениците.</p> <p>1.4.7. Използване на общинските спортни бази за организиране на спортни дейности на ниво населено място и община, утвърждаване на принципите на честната игра и ненасилно.</p> <p>1.4.8. Провеждане на превантивни кампании срещу агресията и тормоза в образователните институции.</p> <p>1.4.9. Формиране у децата и учениците на умения за общуване чрез използване на игрови методи и техники.</p> <p>1.4.10. Формиране на ключови компетентности у децата и учениците за личностно развитие чрез обучение по емоционална и социална компетентност, умения за ефективно управление на емоциите, за саморефлексия и разбиране на другия, развитие на характера и позитивността.</p> <p>1.4.11. Прилагане в образователните институции на ефективни форми и методи за комуникация между училището и семейството.</p> <p>1.4.12. Използване на методите на арт-терапията за деца и ученици с проблемно поведение и техните родители.</p> <p>1.4.13. Въвеждане в образователните институции на практиката за използване на посредник при решаване на конфликти в училище като начин за въздействие върху вътрешната мотивация на децата и учениците.</p> <p>1.4.14. Информираност на родителите относно изискванията на Наредбата за приобщаващото образование за отсъствията на учениците от учебни занятия и ролята на</p>	<p>Подобряване на взаимоотношенията между учениците, зачитане на мнението, правата и достойнството на личността.</p> <p>Сплотяване на децата.</p> <p>Организиране на свободното време на учениците.</p> <p>Умения за вземане на самостоятелни решения и на общи действия с партньор.</p> <p>Утвърждаване на правила и норми на поведение в обществото.</p>	<p>Училища Детски градини Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед</p>	<p>Не се изисква финансиране</p>

	<p>родителите в процедурите по налагане на санкции, както и за правата и задълженията им при работа на екипа за подпомагане на детето и ученика.</p> <p>1.4.15. Използване на възможностите на програмите по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование образователните институции да определят и утвърждават спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.</p> <p>1.4.16. Подобряване на институционалния капацитет за проверки по жалби и сигнали, свързани с агресия и посегателство на и между деца и ученици.</p> <p>1.4.17. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията, въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище и др., организиране на обучения на връстници от връстници съгласно чл. 17, ал. 1, т. 6, 9 и 10 от Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.</p>			
<p>Мярка 1.5. Осигуряване на допълнителна подкрепа на децата и учениците с хронични заболявания в образователните институции.</p>	<p>1.5.1. Осигуряване при необходимост на съответните грижи за социализация и равен достъп до качествено образование на децата и учениците с хронични заболявания.</p> <p>1.5.2. Проучване и оценка на индивидуалните потребности и способности на децата и учениците с хронични заболявания.</p> <p>1.5.3. Осигуряване при необходимост на обучение на персонала в образователните институции, в които се обучават и възпитават деца и ученици с хронични заболявания, нуждаещи се от допълнителна подкрепа.</p> <p>1.5.4. Назначаване и осигуряване при необходимост на специализиран персонал за предоставяне на качествена допълнителна подкрепа за децата и учениците с хронични заболявания.</p>	<p>Предоставяне на възможности за обучение, възпитание и социализация на учениците с хронични заболявания. Осигуряване на професионална помощ на децата с хронични заболявания.</p>	<p>Училища Детски градини Община Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед</p>	<p>Средства от бюджетите на съответните институции</p>
<p>Мярка 1.6. Осигуряване на допълнителна подкрепа на децата и учениците в риск и от уязвими общности.</p>	<p>1.6.1. Гарантиране на равни шансове на всички деца от уязвими общности за ранно детско развитие.</p> <p>1.6.2. Осигуряване на подкрепа за ранното детско развитие в семейна и общностна среда.</p> <p>1.6.3. Стимулиране посещаемостта в детски градини.</p> <p>1.6.4. Осигуряване на достатъчна ранна подготовка за училище.</p> <p>1.6.5. Обхващане и превенция на отпадането от училище на деца и ученици от уязвими общности.</p> <p>1.6.6. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.</p> <p>1.6.7. Стимулиране на младежи и родители от уязвими етнически малцинства за средно и висше образование.</p> <p>1.6.8. Повишаване обхвата на допълнителната подкрепа за децата и учениците в риск чрез:</p> <p>1.6.8.1. Осигуряване на необходимите специалисти за предоставяне на качествена допълнителна подкрепа на деца и ученици в риск в детските градини и училищата от община Върбица.</p>	<p>Задържане на децата в риск от напускане на образователната система и мотивиране за успешно завършване на образованието.</p> <p>Намаляване броя на отпадналите ученици.</p>	<p>Училища Детски градини Община Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед</p>	<p>Средства от бюджетите на съответните институции</p>

<p>Мярка 1.7. Осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява на всички деца и ученици като средство за мотивиране и позитивна самооценка, в т.ч. и ученици със СОП.</p>	<p>1.6.8.2. Осигуряване на обучения на екипите за подкрепа за личностно развитие, предоставящи допълнителна подкрепа за деца и ученици в риск.</p> <p>1.6.8.3. Подобряване на партньорството между институциите от системата на предучилищното и училищното образование и доставчиците на социални услуги в общността за предоставяне на качествена допълнителна подкрепа за деца в риск.</p> <p>1.7.1. Организиране на училищно ниво и общинско ниво на спортни празници и състезания.</p> <p>1.7.2. Организиране на училищно и общинско ниво на тържества с участието на деца и ученици.</p> <p>1.7.3. Участие на деца и ученици в изяви на читалищата по населени места.</p> <p>1.7.4. Дейности с активното участие на ученици-доброволци.</p> <p>1.7.5. Участие на ученици в конкурси, организирани на територията на община Върбица.</p> <p>1.7.6. Отбелязване на Международния ден на хората с увреждания чрез различни изяви.</p> <p>1.7.7. Организиране на публични изяви на групите за извънкласни дейности по проекта BG05M2OP001-2.004-0004 – Твоят час-фаза 1.</p>	<p>Осмисляне на свободното време. Подобряване на условията за активен спорт и участие в спортни състезания; Възприемане на детската градина и училището като привлекателно, интересно и сигурно място за децата и учениците.</p>	<p>Училища Детски градини Община Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед</p>	<p>Средства от бюджетите на съответните институции</p>
<p>Мярка 1.8. Дейности на образователните институции и общината за подкрепа на дарбите и талантите на децата и учениците. Прилагане на системи за награждаване и поощрения на училищно и общинско ниво.</p>	<p>1.8.1. Изграждане на Център за подкрепа на личностното развитие в територията на община Върбица.</p> <p>1.8.2. Насърчаване на творческите заложи и потребности на деца с изяви дарби и подкрепа на талантливите деца чрез Програма на мерките за закрила на деца с изяви дарби.</p> <p>1.8.3. Прилагане на система за поощрения и награди от образователните институции за изяви ученици на училищно, общински, областно и национално ниво.</p> <p>1.8.4. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изяви дарби:</p> <p>1.8.4.1. Осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изяви дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявите дарби.</p> <p>1.8.4.2. Осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи.</p> <p>1.8.4.3. Осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт.</p> <p>1.8.4.4. Осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и дарби и други.</p>	<p>Създаване и повишаване на потенциала и развитие на способностите на учениците. Мотивиране, насърчаване и подкрепа за развиване на таланта. Осигуряване на педагогическа подкрепа на деца и ученици с изключителни способности,</p>	<p>Училища Детски градини Община Читалища МОН Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед</p>	<p>Средства от бюджетите на съответните институции Програми и проекти</p>

	<p>1.8.4.5. Осигуряване на възможности за включване в програми и проекти - дейности по Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“, модул „Осигуряване на обучение на таланти ученици за участие в ученическите олимпиади“.</p> <p>1.8.4.6. Дейности по подготовка и провеждане на училищни, общински и областни и национални кръгове на олимпиади и състезания.</p> <p>1.8.4.7. Осигуряване на възможности за индивидуална подготовка.</p> <p>1.8.4.8. Осигуряване на обучения на учители и други педагогически специалисти, предоставящи допълнителна подкрепа на деца и ученици с изяви дарби.</p> <p>1.8.5. Учредяване на морални и материални награди за децата и учениците на училищно и общинско ниво при:</p> <ul style="list-style-type: none"> - постигнати изключителни успехи в учебната дейност и за върхови постижения и класиране на призови места при реализирането на изследователски проекти в конкретни предметни области, на творчески проекти или на проекти, свързани с иновации в образованието; - класиране на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта; - прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни инициативи или при участие в дейности и значими прояви за приобщаване на децата и учениците към непреходните национално значими идеали и ценности, както и за утвърждаване на европейските ценности и сближаването на европейските народи. 	интереси.		
<p>Мярка 1.9. Съществуване на Дейности на Център за кариерно ориентиране по отношение консултиране на учениците за професионално ориентиране и реализация.</p>	<p>1.9.1. Кариерно консултиране на ученици, на които предстои преминаване в следваща образователна степен или към пазара на труда.</p> <p>1.9.2. Организиране и провеждане на информационна кампания сред учениците от VII клас относно план-приема след завършено основно образование.</p> <p>1.9.3. Организиране и провеждане на съвместни срещи с бизнеса и представители на висши учебни заведения.</p> <p>1.9.4. Провеждане на информационна кампания сред родителите на организирани съвместно с РУО – Шумен и училищата родителски срещи.</p>	Предоставяне на възможности за индивидуален, обоснован и съзнателен избор за обучение и реализация.	Училища РУО Община ЦКО Здравни медиатори	Не се изисква финансиране

<p>Мярка 1.10. Намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система и реинтеграция.</p>	<p>1.10.1. Прилагане на нормативната уредба за оценяване на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на деца в риск, като се извършва оценка на рисковите фактори за развитието и защитните фактори в ситуацията на детето или ученика и неговата среда, и се създава план за краткосрочна допълнителна подкрепа. Водене на Регистър на децата и учениците в риск.</p> <p>1.10.2. Подобряване на обмена на данни и координацията и сътрудничеството между институциите по конкретни случаи на напускане на образователната система, и по обхвата на учениците, подлежащи на задължително обучение.</p> <p>1.10.3. Разширяване на обхвата и ефективността на целодневната организация на учебния ден.</p> <p>1.10.4. Осигуряване на допълнителна подкрепа на деца в риск чрез оценка на рисковите фактори, планиране и реализиране на мерки за предотвратяване на отпадането.</p> <p>1.10.5. Взаимодействие между детската градина и училището чрез общи инициативи за по-плавен преход от детската градина към училището.</p> <p>1.10.6. Мерки за подкрепа на детето и ученика в прехода към училище и между образователните етапи и степени.</p> <p>1.10.7. Използване на възможностите на медиатори за разяснителни кампании против ранните бракове в ромските общности.</p> <p>1.10.8. Реинтегриране на ученици в образователната система в други форми на обучение, съгласно ЗПУО.</p> <p>1.10.9. Инициативи на ниво училище и община с участието на ученици в благотворителни и доброволчески дейности.</p>	Задържане на учениците в риск от напускане на образователната система и мотивиране за успешно завършване на образованието. Информирание на родители и ученици от общността, формиране на мотивация за редовно посещаване на училище и недопускане на ранно семейно съжителство.	Училища Детски градини Община Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед	Средства от бюджетите на съответните институции
<p>Мярка 1.11. Познаване от страна на общината и образователните институции и използване на възможностите на Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.</p>	<p>1.11.1. Разширяване на възможностите за включване на децата и младите хора във форми за съвременно здравно образование с цел изграждане на знания, умения и нагласи, необходими през целия живот.</p> <p>1.11.2. Определяне на политики и програми на училищата и детските градини по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование съгласно чл. 15 от Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в съответствие с целите и ценностите на приобщаващото образование като:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина или училище, най-близо до неговото местоживее, и на правото му на качествено образование; - прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика; - равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището; - намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата и учениците в дейността на детската градина или училището. 	Възпитаване на гражданско самосъзнание, екологична компетентност, повишаване на информираността от рисковете и начините за предпазване от тях.	Училища Детски градини Община МКБППМН Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед	Средства от бюджетите на съответните институции

1.11.3. Разширяване на въвеждането на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование във всички части на учебния план и начини и форми посочени в глава трета на Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, вкл. и в предучилищното образование.

ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2.

Повишаване капацитета на човешките ресурси за осигуряване потребностите на всички деца и ученици

Мярка	Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции	Предвидени финансови средства
Мярка 2.1. Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците.	<p>2.1.1. Обезпеченост с правоспособни, мотивирани и квалифицирани учители и специалисти – педагогически съветници, логопеди, психолози и ресурсни учители в детските градини и училищата.</p> <p>2.1.2. Разширяване на психологическото обслужване на потребностите на децата и на обхвата на училища и детски градини, в които с децата и учениците работят педагогически съветници и психолози.</p> <p>2.1.3. Предоставяне на методическа подкрепа на учителите - членове на екипите за подкрепа на личностно развитие в детските градини и училищата от специалистите на Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование-Шумен.</p> <p>2.1.4. Взаимодействие между институциите за съвместно ангажиране на необходимите специалисти.</p> <p>2.1.5. Използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в социалните услуги делегирани от държавата дейности (ЦОП, ЦСРИ) в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение.</p> <p>2.1.6. Въвеждане на практиката за назначаване на помощник на учителя при повече от 3 деца или ученици със СОП в групата/паралелката;</p> <p>2.1.7. Осигуряване на ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочна допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности по начините, определени от нормативната уредба – назначени в училището и в детската градина, от ЦПЛР на общината или от РЦПППО.</p>	<p>Подпомагане на учениците за преодоляване на трудностите в процеса на обучение по учебните предмети</p>	<p>Училища Детски градини Община РЦПППО ЦОП Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед</p>	<p>Средства от бюджетите на съответните институции</p>
Мярка 2.2. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за приобщаване и усъвършенстване на компетентностите за идентифициране на	<p>2.2.1. Предоставяне на информация за възможности за квалификация на педагогическите специалисти, свързани с приобщаващото образование;</p> <p>2.2.2. Обучение за използване на утвърдени от Министерството на образованието и науката методики за оценяване (Методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците, Методика за функционална оценка и работа с деца с умствена изостаналост и аутистичен спектър на развитие, Методика за оценка на индивидуалните потребности на деца и ученици с множество увреждания), методики за вербално и невербално оценяване ПЕКС (PECS) система, МАКАТОН, комуникация „ръка в ръка“, Метода „Тадома“, Метода</p>	<p>Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти. Обмяна на информация, опит и добри</p>	<p>Училища Детски градини РЦПППО – Шумен Община РУО Здравни медиатори</p>	<p>Средства от бюджетите на съответните институции Програми и проекти</p>
Мярка 2.3. Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини, както и на координиращите екипи в училищата и детските градини.	<p>2.2.3. Провеждане на обучения на училищно, общинско и на областно ниво /от РУО/ за преподавателите учители, педагогически съветници и други специалисти, които работят с деца и ученици със СОП.</p> <p>2.2.4. Осигуряване на методическа подкрепа и обучение на педагогическите специалисти от детските градини за ранно разпознаване на риска от обучителни затруднения.</p> <p>2.2.5. Обмен на добри практики и споделяне на опит на ниво училище, община, област.</p> <p>2.2.6. Осигуряване на обучителни възможности за членовете на ЕПЛР в училищата и детските градини да прилагат нормативно предписаните методики на оценяване и дейности по оценка на индивидуалните потребности на детето и ученика.</p> <p>2.2.7. Участие в регионални и национални обучения на педагогически специалисти, извън ЕПЛР, за разпознаване на потребността от обща или допълнителна подкрепа и за ефективна екипна работа за предоставянето на личностна подкрепа.</p> <p>2.2.8. Обучение на класни ръководители за ефективно изпълнение на специфичните допълнителни професионални задължения.</p> <p>2.2.9. Осигуряване на въвеждащо и продължаващо обучение от РЦПППО на лица, назначени на длъжността „помощник на учителя“ за групи и класове с повече от три деца или ученици със СОП</p> <p>2.2.10. Предоставяне на рамка за оценка на индивидуалните потребности от обща подкрепа за личностно развитие на дете/ученик.</p> <p>2.2.11. Изготвяне на програма за квалификация на педагогически специалисти, работещи с деца и ученици със СОП от РЦПППО - Шумен</p> <p>2.3.1. Предоставяне на институциите и на педагогическите специалисти на информация за квалификационни възможности.</p> <p>2.3.2. Предоставяне на рамка за оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете/ученик.</p> <p>2.3.3. Подкрепа на учителите за диференцирането на подходи за обучение, които дават различни възможности за групиране на потребностите на учениците и насочване на общата допълнителна подкрепа в най-голямо съответствие с тях.</p> <p>2.3.4. Консултиране по конкретни казуси от експерти от Регионалното управление на образованието – Шумен и от специалисти РЦПППО - Шумен.</p> <p>2.3.5. Наблюдение и методическа подкрепа от страна на РЦПППО на ранното оценяване.</p> <p>2.3.6. Обучение на педагогическите специалисти в детските градини за извършване на ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения.</p>	<p>практики между преподавателите и другите педагогически специалисти</p>	<p>Психолог Ресурсен учител Логопед</p>	
Мярка 2.4. Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики.	<p>2.4.1. Организиране на форуми за споделяне на опит и добри практики от педагогическите специалисти – на училищно, общинско и областно ниво.</p> <p>2.4.2. Провеждане на кръгла маса с преподавателите по БЕЛ на тема „Обучението по български език в контекста на езиковата ситуация в област Шумен“.</p> <p>2.4.3. Организиране представянето на опита на неправителствени организации в прилагането на терапевтични методи и подходи към деца със СОП.</p> <p>2.4.4. Провеждане на дискуссионен форум на тема „Добри практики за осигуряване на</p>	<p>Повишаване квалификацията на членовете на екипите.</p> <p>Обмяна на информация, опит и добри практики между преподавателите и другите</p>	<p>Училища Детски градини РЦПППО – Шумен Община РУО Здравни медиатори</p>	<p>Средства от бюджетите на съответните институции Програми и проекти</p> <p>Не се изисква финансиране</p>

ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3.
Организационно развитие на институциите в системата на предучилищното и училищно образование за ефективно интегриране на целите, принципите, подходите и процедурите на новата нормативна уредба за приобщаващо образование.

Мярка	Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции	Предвидени финансови средства
Мярка 3.1. Развитие на капацитета на училищата и детските градини за успешно прилагане на новата нормативна уредба.	3.1.1. В изпълнение на <i>Наредба за приобщаващото образование</i> училищата включват в годишните си планове дейности, срокове и отговорници за предоставяне на подкрепа за личностно развитие и изготвят обобщен доклад за състоянието на процеса на приобщаващото образование 3.1.2. Прилагане на изискванията на Наредба № 6 за усвояването на българския книжовен език 3.1.3. В изпълнение на <i>Наредба за приобщаващото образование</i> директорите на детските градини и училищата определят координиращ екип в институцията в началото на всяка учебна година. Ролята на координиращият екип е да организира и координира процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие.	Организиране и координиране на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа.	Училища Детски градини Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед	Не се изисква финансиране
Мярка 3.2. Създаване на Регионален екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности и укрепване на капацитета му от специалисти, увеличаване броя на мобилните групи, с цел осигуряване на по-пълен обхват за извършване на своевременна и ефективна оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците.	3.2.1. Създаване на Регионален екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности	Осигуряване на по-пълен обхват за извършване на своевременна и ефективна оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците.	РЦПППО – Шумен Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед	Средства от бюджетите на съответните институции
Мярка 3.3. Развитие на общински Центрове за подкрепа за личностно развитие	3.3.1. Анализи на общината, вземане на решения и предприемане на действия за разкриване на ЦПЛР с функция за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на кърдетоняма такива.	Община Върбица		

(ЦПЛР).

Мярка 3.4. Осигуряване на специализиран транспорт от дома на детето с увреждане до съответната детска градина, училище или център за подкрепа за личностно развитие.			Училища Детски градини Община Здравни медиатори	Средства от бюджетите на съответните институции
Мярка 3.5. Възлагане от страна на общината на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и ученици на ЦПЛР в друга община или на доставчици на социални услуги	3.5.1. Психо-социална рехабилитация на деца и ученици в ЦОП. 3.5.2. Проучване на необходимостта от възлагане на дейности по допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на лицензирани доставчици на социални услуги. 3.5.3. Проучване на необходимостта от възлагане на дейности по допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на ЦПЛР в друга община. 3.5.4. Използване кадровия ресурс на доставчиците на социални услуги за обезпечаване на допълнителната подкрепа за личностно развитие.	Предоставяне на качествена допълнителна подкрепа на децата и учениците	Училища Детски градини РЦПППО – Шумен Община Доставчици на социални услуги Здравни медиатори	Средства от бюджетите на съответните институции Програми и проекти

ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 4.
Подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование

Мярка	Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции	Предвидени финансови средства
Мярка 4.1. Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда.	4.1.1. Изграждане на адаптирани санитарни възли в детските градини, училищата и обслужващите звена за децата със специални образователни потребности 4.1.2. Изграждане и адаптиране на детски площадки и съоръжения за игра в училищата и детските градини за деца с увреждания. 4.1.3. Изграждане на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини – рамки, асансьори и др.	Общодостъпни помещения за деца със СОП. Осигуряване на подходящи условия за придвижване в училищната сграда.	Училища Детски градини Община Здравни медиатори	Средства от бюджетите на съответните институции Програми и проекти
Мярка 4.2. Подобряване на достъпната физическа среда в образователните институции като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците,	4.2.1. Изграждане на съоръжения за достъпност до кабинети, столова, библиотека и др. за	Осигуряване на подходящи условия за придвижване в училищната среда.	Училища Детски градини Община Здравни медиатори	Средства от бюджетите на съответните институции Програми и проекти

чрез изпълнение на нормативно определени елементи на физическата достъпност.				
Мярка 4.3. Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции.	<p>4.3.1. Осигуряване при необходимост на специализирана техника за ученици с нарушено зрение – брайлови машини, брайлови дисплеи, компютри със синтетична синтезаторна реч и други.</p> <p>4.3.2. Обзавеждане на помещенията така, че да дават възможност да се устроят учебни места за ученици в инвалидни колички, както и учебни места за ученици с увреден слух, с достатъчна осветеност, която да позволява детето или ученикът свободно да отчита поустните на учителя.</p> <p>4.3.3. Оборудване при необходимост на учебни места за ученици с увреден слух с подходяща апаратура – FM системи и други, съвместими с личните слухови апарати или с кохлеарните импланти на децата или учениците.</p> <p>4.3.4. Създаване и оборудване на кабинет за ресурсно подпомагане във всяко училище и детска градина, в които има деца със СОП и периодично обновяване на ресурсните кабинети с дидактични материали.</p> <p>4.3.5. Осигуряване при необходимост на устройства за проследяване на погледа и специализиран софтуер за използването им, сензори, софтуер за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки за ученици с комплексни физически увреждания и затворена телевизия.</p> <p>4.3.6. Осигуряване на подходящи помещения за кабинети за рехабилитация на слуха и говора, за логопедични кабинети, за ресурсни кабинети и специализирани кабинети.</p> <p>4.3.7. Осигуряване на достъп за обслужване на деца и ученици с увреждания в останалите помещения (библиотеки, административни кабинети и други).</p> <p>4.3.8. Реализиране на проекти по Националните програми на МОН, насочени към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата</p> <p>4.3.9. Организиране при необходимост на работни и игрови кътове за индивидуална работа или за работа на пода, както и кътове за почивка в класната стая или в стаята на групата, където заниманията и почивките се осигуряват с подкрепата на ресурсен учител или на помощник на учителя в помощ на децата и учениците със сензорно-интегративна дисфункция, комуникативни нарушения, разстройство от аутистичния спектър или други състояния, изискващи такава организация на пространството в класната стая в училището или в стаята на групата в детската градина.</p>	Подобряване на специализираната подкрепяща среда.	Училища Детски градини Община МОН Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед	Средства от бюджетите на съответните институции Програми и проекти
Мярка 4.4. Организиране на необходимите разумни улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити.	4.4.1. Спазване на изискванията за организиране на национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити за ученици със СОП.	Осигуряване на равни възможности за учениците от уязвимите групи.	Училища	Не се изисква финансиране

изпити.				
---------	--	--	--	--

ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 5.
Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

Мярка	Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции	Предвидени финансови средства
Мярка 5.1. Взаимодействие с родителите.	<p>5.1.1. Развитие на капацитета на Група за родителско консултиране към РЦППО - Шумен.</p> <p>5.1.2. Информирание на родителите за възможностите и насочване на учениците със специални образователни потребности след VII и X клас за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация от Регионален екип за подкрепа за лично развитие на децата и учениците със специални образователни потребности към Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование</p> <p>5.1.3. Своевременно информиране на родителите на деца в риск от отпадане от образователната система и предприемане на мерки, консултиране със специалист и др.</p> <p>5.1.4. Приобщаване на родителите към училищната общност чрез включването им в дейности на ниво училище.</p> <p>5.1.5. Създаване на „Училище за родители“ в образователните институции, обучаващи деца и ученици със СОП, с цел консултиране, разяснителни кампании и обмяна на опит.</p> <p>5.1.6. Повишаване информираността на родителската общност за функциите на психолога, логопеда, рехабилитатора на слуха и говора при осъществяване на психо-социалната рехабилитация и рехабилитацията на комуникативните нарушения.</p>	Запознаване на родителите с възможностите за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.	Училища Детски градини РЦППО – Шумен Община Родителска общност Здравни медиатори	Средства от бюджетите на съответните институции Програми и проекти
Мярка 5.2. Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със специални образователни потребности.	<p>5.2.1. Осигуряване на подкрепяща среда за семействата и близките на децата със СОП - консултиране с психолози, логопеди, социални работници, тренинги и др.</p> <p>5.2.2. Организиране срещи на родители със сходни проблеми за обмяна на опит и полезна информация.</p> <p>5.2.3. Привличане и използване ресурса на родителите за обогатяване на възможностите за въздействие, социализация и развитие – включване в екипи, извънкласни форми и групи, интелектуален, финансов, емоционален ресурс и т.н.</p> <p>5.2.4. Прилагане на разнообразни и ефективни подходи за информиране на родителите за възможностите за обща подкрепа за лично развитие и тяхната роля в процеса.</p> <p>5.2.5. Информирание на родителите за възможностите за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация на учениците със СОП след VII и X клас и съвместен избор на най-благоприятна възможност за образование.</p> <p>5.2.6. Въвеждане на практиката за назначаване на помощник на учителя/социален работник в училищата и детските градини, който да изпълнява функцията на медиатор между семейството, обкръжението на детето/ученика и образователната институция.</p>	Преодоляване на обучителните затруднения. Специализиран помощ за учениците със СОП.	Училища Детски градини РЦППО – Шумен Община Родителска общност Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед	Средства от бюджетите на съответните институции Програми и проекти

	<p>5.2.7. Провеждане на срещи с родителите /настойниците на децата и учениците с екипа за подкрепа за личностно развитие, с оглед предоставяне на актуална информация за състоянието на ученика, включително актуални медицински документи при наличие на такива, както и други документи с цел извършване на обективна оценка на образователните потребности от екипа от специалисти.</p> <p>5.2.8. Определяне на ден в месеца за организиране на „Отворени врати в ДГ/училище“ за посещение на родители;</p> <p>5.2.9. Повишаване информираността на родителите относно затрудненията в образователния процес на техните деца и възможностите за преодоляването им (консултации, допълнително обучение, форми за извънкласни и извънучилищни дейности).</p> <p>5.2.10. Работа с родителите и настойниците, които възпрепятстват децата редовно да посещават детска градина и училище.</p> <p>5.2.11. Осигуряване на психологическа подкрепа и професионална помощ на родителите на деца с проблеми в развитието от Група за родителско консултиране към РЦПППО - Шумен</p> <p>5.2.12. Осигуряване на адекватна и достатъчна информация за родителите за процеса на приобщаващото образование на институционалните сайтове.</p>			
Мярка 5.3. Работа с родителите на деца и ученици с изяви дарби.	<p>5.3.1. Консултиране на родителите на деца с изяви дарби и насочване към специалисти за развитие на детето.</p> <p>5.3.2. Разяснителни и информационни кампании за предлаганите услуги за деца с изяви дарби, специалисти в различните сфери на развитие и общински програми и мерки за стимулиране на деца с изяви дарби.</p>	Осигуряване на възможности за развитие на таланта.	Училища Детски градини Читалища	Не се изисква финансиране.
Мярка 5.4. Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие.	<p>5.4.1. Провеждане на съвместни кампании с РЗИ срещу зависимостите по повод: 31 май – Световен ден без тютюнев дим; 26 юни – Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотици; 18 октомври – Европейският ден за борба с трафика на хора; 1 декември – Световен ден за борба със СПИН и др., разработка и разпространение на информационни материали под формата на флаери, дигитални и др.</p> <p>5.4.2. Прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.</p> <p>5.4.3. Съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с ОЗД и МКБППМН в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие (периодични срещи, планове за действие, годишни анализи).</p> <p>5.4.4. Провеждане на срещи-разговори в училищата, с участието на ученици и представители на МВР, ОЗД, МКБППМН.</p> <p>5.4.5. Образователни програми и кампании в училище и/или в рамките на ЦОП и/или МКБППМН за превенция на рисково поведение (агресия; насилие; отклоняващо се и рисково поведение на деца и ученици)</p> <p>5.4.6. Прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция.</p>	Предприемане на бързи, адекватни и координирани действия за закрила. Съдействие на органите за закрила на детето и мултидисциплинарния екип на общинско ниво	Училища Детски градини Читалища МВР ОЗД РЗИ МКБППМН Психолог Ресурсен учител Логопед	Не се изисква финансиране.
Мярка 5.5.	5.5.1. Сътрудничество с библиотеките, мерки за повишаване на грамотността в полза на	Предотвратяване	Училища	Не се изисква

Взаимодействия между участниците в образованието и институциите по отношение на отпадането от училище и обединяване на усилията за връщане в образованието на отпаднали ученици	<p>предотвратяване на обучителните трудности и отпадане.</p> <p>5.5.2. Развитие на целодневна организация на учебния процес, като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси.</p> <p>5.5.3. Ангажиране с конкретни мерки на обществените съвети, ученическите съвети, ученици и родители-доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и в обществото.</p>	е на ранното напускане на образователната система.	Детски градини Община МКБППМН	финансиране.
Мярка 5.6. Междуйнституционално сътрудничество и координация.	<p>5.6.1. Регионалното управление на образованието, след приключване на учебната година, предоставя обобщена информация за състоянието на процеса на приобщаващото образование на областния управител и органите на местното самоуправление/общините.</p> <p>5.6.2. Координация и съгласуваност на действията на ръководствата на детските градини и училищата и Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование с цел обезпечаване на специалисти за оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности.</p> <p>5.6.3. Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование – Шумен събира, анализира и обобщава информация, свързана с процеса на приобщаващото образование; формира база-данни за специалистите, които предоставят допълнителна подкрепа в област Шумен.</p> <p>5.6.4. Повишаване ефективността на комуникацията между детски градини, училища, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, РУО, община и всички останали участници в процеса на образование.</p>	Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, РУО, община и всички останали участници в процеса на образование. Повишаване ефективността на комуникацията между детски градини, училища,	Училища Детски градини Община РУО РЦПППО – Шумен Психолог Ресурсен учител Логопед	Не се изисква финансиране.

ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 6.

Подобряване на сътрудничеството с НПО и гражданското общество за осигуряване на обществената информираност и съпричастност към целите на приобщаващото образование.

Мярка	Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции	Предвидени финансови средства
Мярка 6.1. Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на нейното и предразсъдъците, за повишаване на	<p>6.1.1. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.</p> <p>6.1.2. Организиране на срещи с родителите в детските градини и училищата на територията на общината. Целта на срещите е родителите на деца без специални образователни потребности да разберат, че децата с увреждания не представляват опасност за останалите деца и ученици, че всички деца могат да учат и че няма „необучаеми“ деца.</p> <p>6.1.3. Провеждане на разяснителни кампании, чрез които да се даде яснота за начина</p>	<p>Повишаване на информираността</p> <p>Преодоляване на негативни стереотипи и дискриминация</p>	<p>Училища Детски градини Община Здравни медиатори Психолог</p>	Не се изисква финансиране.

информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности.	който протича процеса на приобщаване, неговият смисъл и ефект за всички деца. В основата на кампаниите да стои идеята, че всяко дете със специални нужди има реалните възможности да води един пълноценен и сравнително независим живот, стига да бъде подкрепено своевременно и да му бъде предоставена тази възможност. 6.1.4. Промяна на нагласите в училищата и детските градини, в които да възприемат индивидуалните различия между децата като източник на богатство и разнообразие, а не като проблем. 6.1.5. Организиране на благотворителни акции в подкрепа на децата в неравностойно положение.	ни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.	Логопед	
Мярка 6.2 Дейности за осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование.	6.2.1. Подобряване на информираността на семействата относно организацията и необходимите документи за образованието на децата при напускане на страната и завръщане от чужбина. 6.2.2. Информационни материали и кампании за разясняване на възможностите на разнообразните форми на обучение. 6.2.3. Организиране на кампании за информиране на семействата на деца с увреждания за правата, задължения и възможностите за ранно включване на децата в образователната система.	Информация за правата и задълженията на учениците, за предлаганите дейности и програми в образователната структура.	Училища Детски градини Община Здравни медиатори Психолог Ресурсен учител Логопед	Не се изисква финансиране
Мярка 6.3. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора със средно и висше образование от етническите малцинства за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.	6.3.1. Развиване на разнообразни форми на сътрудничество с институции, с физически и юридически лица с нестопанска цел за подпомагане процеса на приобщаване на децата и учениците. 6.3.2. Провеждане на кампании и регионални инициативи по въпросите на приобщаващото образование в сътрудничество с НПО. 6.3.3. Съдействие за включването и участието на родителите и педагогическите специалисти в дискусии по въпросите на приобщаващото образование. 6.3.4. Осигуряване на траен процес на промяна на обществените нагласи в подкрепа на приобщаващото образование чрез разяснителни кампании сред родителската общност.	Промяна на обществените нагласи в подкрепа на приобщаващото образование	Училища Детски градини Община Здравен медиатор Психолог Ресурсен учител Логопед	Не се изисква финансиране